

beoelde. Ieder geloofde het thans, van den burgemeester af tot den geringsten burger, vooral nu al maanden waren verlopen en toch van 's keizers ongenoege niets bleek. Zoo kwam het dan ook, dat men van lieverlede min waakzaam was geworden. Had men eerst onder den indruk dat er iets dreigen kon, scherp wacht gehouden, de toegangen tot de stad bewaakt, gezorgd dat men te allen tijde gereed was zoo te gever zich mocht vertoonen, thans achtte ieder dit voor eerst geweken. Zoo kwam het dan ook, dat althans de voorstad Petersburg zoo goed als onbewaakt was. En bovendien dachtte wel niemand enig onheil op een dag als dezen. Doch een schoon Duitsch lied zegt terecht:

's Kan licht voor d' avond anders worden
Als 't in den vroege morgen is."

Dat zou ook nu blijken.

't Was omstreeks elf uur in den morgen. De poortwachter, de eenige man die op dat tijdstip den toegang tot de voorstad bewaakte, zat rustig op de steenen bank aan den stadsmuur, terwijl zijn piek naast hem stond, en wisselde nu en dan een groot met de voorbijgangers. Plotseling werd zijn aandacht getrokken door een luid geschreeuw. Hij ziet naar den kant van waar het komt, en bespeurt hoe een knaap zoo snel zijn beenen hem dragen kunnen, langs den grooten weg de poort nader. Weer geeft de jongen een schreeuw. De wachter luistert en met schrik onderscheidt hij duidelijk de woorden: 'De vijand! De vijand!'

Nu tilt de poortwachter den jongen te gemoet en roept hem toe:

'Wat vijand? Waar?
'Daar, daar!' antwoordde de knaap, achter zich wijzend; 's'k was in 't veld en zag ze aankomen. Ze zijn vlak bij.'

En alsof de dood hem op de hiel zat, rende de jongen weg, de voorstad in. De wachter staarde hem even na, doch richtte toen den blik vooruit. Niet lang bleef hij in de onzekerheid. Reeds enkele oogenblikken later bespeurde hij in de verte een stofwolk, die bewees dat er ruiters naderden en wel in anellen draf. Reeds kon hij het stampen der paardenhoeven op den weg hooren.

Nu was 't de beurt van den wachter om zich te haasten. Hij tijde naar de poort, greep zijn hoorn en blies met alle kracht. Een paar burgers kwamen haastig buiten.

'Stuit de poort!' riep hij hen toe. 'De vijand komt! Verraad!'

En meteen zette hij den hoorn weer aan den mond en spoedde zich de voorstad in, al blazende en telkens roepend: 'Verraad! De vijand! De vijand!'

Verbaasd en ontsteld haastten zich de weinigen, die op dat oogenblik thuis waren, de straat op of sloten, zoo zij dit niet konden, hun deuren en straatvensters. Weldra klonk het geroep: 'De vijand!' van meer dan één kant. 'Drong tegelijk met het hoorngehoel door, ook in de kerk. Dadelijk werd de dienst gestaakt. Ieder begreep dat er gevaar dreigde. Allen stroomden de kerk uit en de mannen jilden naar huis om hun wapenen te halen, welke in die tijden meestal gereed lagen.

't Was hoog tijd. Want terwijl alles verward dooreen liep, hoorde men reeds van de noordzijde een geluid, dat ieder met schrik vervulde. 't Was het trompetgeschal der keizerlijke ruiters. Zij waren reeds in de stad.

Onbemerkt was het generaal Vives, door zijn verspreide bevelen, gelukt Petersburg te naderen. Een troep ruiters, vooruitgereden, had de poort reeds bereikt, juist toen de burgers verduisterd tegen den grond, wierpen de deuren weer open en — de vijand drong binnen. Wel had Klaus terecht gezegd: 'Zoo de Heere de stad niet bewaakt, te vergeefs waakt de wachter.'

Een klein deel der aanvallers bezette de poort, om straks hun kameraden binnen te laten, die voor 't grootste deel tot het vuutvel behoorden. Het meereendeel der ruiters echter had in last verder door te dringen in de voorstad, den weg vrij te houden naar de brug, en te waken dat er niemand overging om de tijding van den aanval van Konstanz zelf te brengen. Was dan straks heel de sterke macht van Vives bijeen, zoo zou men gezamenlijk, snel oprukkend, de stad als in één oogenblik verrassen.

Doch dit plan viel in duigen. Van allen kant daagden de bewoners der voorstad op, ieder met het eerste te beste wapen dat hij grijsen kon. De een zwaaid een zwaard, de ander had een piek, velen ook vuurwapenen. Uit de straten smelden zij de ruiters tegen, die zich een doortocht wilden banen, doch weldra zich den weg zagen versperren.

'Voortwaars!' klonk echter 't bevel van hun aanvoerder en met den degen in de vuist stortten zich de keizerlijken op de gewapende burgers. Doch dezen boden dapperen tegenweer. Geweerdheden knalden, de pieken werden geveild en in weinige oogenblikken ontstond er een algemeen straatgevecht. Het krijgsvecht poogde onder luid geschreeuw voort te dringen. Hun krennen vermengden zich met het angstgeschreeuw der vrouwen en kinderen en het geroep der burgers, die elkander aanmoedigden. Het was een toewal van ontzettende verwarren, waarbij hooren en zien verging. Meer dan een burger viel onder de sabelslagen der ruiters of raakte, gewond neergevallen, onder de hoeven der paarden. Maar ook menig ruiters beet in het zand, of stortte met zijn doodlijk gewond paard ter aarde.

Eensklaps klonk weer trompetgeschal van de zijde der poort. Een ruiters naderde in anellen draf. De wite vederbos op zijn helm was reeds in de verre zichtbaar. Achter hem kwam een onafzienbare rij soldaten in snelle pas. 't Was de hoofdmacht van generaal Vives, door hem zelf aangevoerd.

Met den blik van een ervaren bevelhebber begreep hij aanstands wat er te doen viel. Op zijn bevel trokken twee sterke afdelingen, allen voor zich uit dringend, zijwaarts. Weldra hadden zij, al was 't niet zonder verlies, zich zoo weten te plaatsen, dat zij de dapperen burgers van ter zijde en in den rug met hun musketten konden bestoken.

Nu werd voor de stedelingen de strijd heftiger. Weldra was hij besloten. Zwaar, vaak doodlijk door kogels of door sabelhewen gewond, vielen de mannen neder. Die nog konden sloop op de vlucht, wel siende dat geen tegenstand meer baatte.

'Voortwaars!' klonk het weer, en nu door niets tegengehouden draaiden de ruiters, door de anderen gevolgd, over de lichamen der gevallen naar de brug over den Rijn.

HOOGENRIJK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Hooggeleerde Heer Redacteur!

In de vierde kolom van de tweede pagina van de *Herant* van 6 Oct. lees ik de volgende zinsmede:

Reeds ziet men aan de neiging tot bevoordeling van de *gehelelonthouding*, dat er op dit mystieke en practische gebied gemeenschap van zin en streven openbaar wordt.

Nu gaat het niet aan, de practijk der gehelelonthouding te noemen en daarover een oordeel te vellen zooals hier implicite geschiedt, zonder te onderscheiden tusschen de *gehelelonthouding* en de *gehelelonthouding* van zin en streven openbaar wordt.

Er is gehelelonthouding, die voortvloeit uit de neiging om zich eenig genot te onttogen, met het doel om 't daardoor bespaarde goed te besteden, waarbij niet zelden de geestelijke hoogmoed eenigen waan van verdienstelijkheid insluistert.

Er kan gehelelonthouding voortkomen uit de overweging, dat het bannen van de alcoholhoudende dranken uit het huisgezin en het gezellig verkeer voor vele tot onnutigheid gezinden de verleiding sterk verminderen zal.

Maar er kan ook, en ik vermoed bij den schrijver van de aangehaalde zinsmede onbekendheid met dit beginsel, gehelelonthouding voortvloeien uit 't zich gebonden voelen aan Gods ordonnantien.

Dit beginsel ziet alcohol aan als een vergif, even zoo goed als b. v. rattelruif (arsenicum) niet bestemd is tot spij of drank.

Deze meening vindt in den laatste tijd in de wetenschap steun, waar de waarneming leert, dat alcohol in 't geheel geen behoefte is voor 't menschelek lichaam en bijna altijd schadelijk werkt. De statistieken van Engelsehe maatschappijen van levensverzekering geven hierin merkwaardige resultaten.

Blijkt dit Gods bestel, dan kan worden verwacht, dat ook Gods Woord hierin niet zwijgt. Om de blijkbare onbekendheid met dit beginsel zij mij een uitweiding vergund.

In Spr. 23 vs. 31 vinden we deze vermaning: zie den wijn niet aan als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijn verve geeft, als hij recht opgaat. Nu is wijn in zuiveren toestand, d. i. druivensap, nooit rood, ook niet 't sap van blauwe druiven, maar ontstaat deze kleur eerst door gisting met de schil.

Evenmin laat druivensap een bezinsel achter, terwijl 't 'recht opgaat' duidelijk doet op 't gistingproces zelve. De zaak is dus, dat men volstrekt niet mag verwarren, wijn = druivensap met wijn = gegist druivensap, welke laatste alleen alcohol bevat. Geoorloofde wijn is dan de wijn, waarvan we lezen in Gen. 40 vs. 11, de 'vrucht des wijnstoks', die met koren dwars in een adem genoemde voedzame stof, die 't harte verheugt, (d. i. niet bedwelmt) waarover de apostelen werden bespot, Hand. 2, 13. (Hier is geen sprake van een vervuil, maar van spot, van ironie: men kan van *soeten* wijn = most niet dronken worden.)

Daar het hier de plaats niet is, om verder op dit beginsel in te gaan, eindig ik met te constateeren, dat het spreken over gehelelonthouding ongeoorloofd is, zonder daarbij aan te geven, of de onthouding uit een ascetisch, uit een philanthropisch of uit laatstgenoemd beginsel voortvloeit.

Moge ieders geweten in onderworpenheid aan Gods Woord hierin spreken.

Met dank,

G. BRUNA,
F. D. M.

[Gebrek aan ruimte dwong ons bovenstaand stuk tot nu toe uit te stellen. In den regel is ons blad zoo vol, dat zelfs de rubriek van het Buitenland, tot ons leedwezen, weinig tot haar recht komt.

Wat Ds. Bruna zegt, stemmen we toe. Niet allen die met deze beweging mededoen, doen zoo uit gelijke motieven.

Toch neemt dit niet weg, dat zich in deze beweging mannen van allerlei kerkelijke richting verenigen, en dat ook deze beweging, evenals de gehele actie voor 't Christian Work' in Engeland gemeenlijk daar het sterkst op den voorgrond treedt, waar indifferentsie bestaat omtrent de beelden der *Waarheid*.

Dit nu, en niets anders hebben we bedoeld. En dit feit valt eenvoudig niet te loochenen. Mystiek en Praxis treden altoos op den voorgrond, waar het Scepticisme aan het vinden van de *Waarheid* doet vertwijfelen. Rsn.]

Een Stiefkind.

Dat is Samarang onder de drie hoofdplaatsen op Java, in meer dan één, meest in geestelijk opzicht, — Twee 'moderne' predikanten van 'de Indische Protestantische' zoogenamde kerk (kuria kon?) op prijselijke wijze ijverig in het bevorderen van aardsche welvaart en het verbreiden van aardsche kennis, maar niet in staat om 'het Woord der Waarheid recht te snijden' en als het Levensbrood aan de gemeente uit te deelen — en verder niets om de zielen der slopende en zwogende of genotzoekende en dardelende menigte tot haar eenigen en waarachtigen Heiland te leiden.

Terwijl te Batavia en te Soerabaya voor allen ten minste de gelegenheid bestaat, om de getuigenis der *Waarheid* te kunnen aanhooren, te Samarang niet!

Er zijn, die beweren, dat de naam Samarang (of Semarang) wijst op een heete, uitdrogende, onvruchtbare grondgesteldheid. Het zou kunnen zijn; maar moet dit dan ook in geestelijk opzicht bewaarheid worden, en niet liever, immers in dat opzicht, zoo allergeestigste, al het mogelijke aangewend worden, om in zulk een geestelijkheid verbetering aan te brengen, tot het welk de Heere der kerk allen oproept, die daartoe in de mogelijkheid zijn en op het gebied ook alles zal verleenen wat er voor noodig is? Immers heeft de Heere nog geen woord gesproken, waarmee Samarang in het oordeel der onvruchtbareid en des verderfs zou zijn overgegeven, zij het ook, dat de lieden daar wel ernstig mogen bedenken, dat zulk een woord wel eens zou uitgeproven kunnen worden, indien zij tegen de genade Gods, die nog aan hen arbeid, zich mochten verhanden en beëlist weigeren naar het Woord des Levens te hooren of te vragen! Maar daartoe moet dan ook, naar de beschikking des Ontfermers, eerst alles aan hun gedaan zijn, wat noodig en mogelijk is, om hen tot hun Heiland te leiden. En er wordt thans van der menschen zijde, niets gedaan, niets dat uit de *Waarheid* is!

Die diep treurige toestand drong er mijne dochter toe, om wat haar gegeven was en gegeven zou worden, tot hulp aan te wenden, en te redden wat zich zou laten redden. Het waren de militairen aldaar, wier geestelijke toestand haar bijzonderlijk trof. Kon ze niet allen

helpen, dan voor eerst die maar; wellicht dat de arbeid aan hun zielen door 's Heeren zegen ook nog anderen ten goede zou kunnen komen.

Met trouwe medehulp van hare schoonzuster, de weduwe van mijn jongsten zoon, legde zij er zich op toe, hun een Tehuis te bezorgen en dan in hun zielemoed te hulp te komen. Dit gelukte, ook in zooverre, dat een huis er voor werd gehuurd en ingericht; en daar werd hun verschaft wat tot veraangenaming en gezelligheid en tot geestelijke opleiding dienen mocht. Met vriendelijke welwillendheid deden ook de militaire autoriteiten het hunne, om het beoogde doel te laten gelukken. En zoo is er dan thans te Samarang ten minste voor de militairen een Tehuis, waar reeds menigen zich van de verderfelijke cantine laat terughouden en voedsel voor zijn ziele vindt en nuttigt. Reeds kwamen eenige bijdragen in (ook H. M. de Koningin-Regentes schonk f 100 in eens) om in de eerste behoeften te voorzien. Een weekbladje voor de militairen in Ned-Indië wordt daarbij uitgegeven en verspreid.

Maar ook voor de andere ingezetenen van Samarang moet het noodige gedaan en bereid worden. Welnu, het voorbeeld is gegeven. Zonder eenige hulp van menschen deden een paar jonge vrouwen wat u hier is medegedeeld. Zal het u, geachte lezers! niet opwekken om ook het uwe te doen, om geheel Samarang te voorzien van wat voor de zielen onafwijsbare behoefte is? Is daar niemand die, gevoelende wat voor Samarang noodig is, zich door de liefde van Christus voelt aangegrepen, om door Hem daartoe gezonden en aan zijn Rijk en de redding van zielen te arbeiden buiten, de hybridische 'Indische kerk', om, en die dan tevens het *opzicht en de verzorging van het Militaire Tehuis overneemt* uit de hand van die jonge vrouwen, voor wie toch waarlijk zulk een werk niet houdbaar is? Is er geen genootschap, dat zich gedrongen gevoelt, om er aan mede te werken, dat ook in Samarang, aan deze volksgenooten, de zaligmakende *Waarheid* met kracht verkondigd worde? Zijn er geen harten, die, in liefde ontbrandend, elk een weinig uit hun beurs offeren voor dat heerlijk doel en voor de ere van Christus' Naam, ook in die zoalng verwaarloosde plaats?

Kom, geachte lezers! dat ieder doe wat hem de Heere in 't hart wil geven, en dat ook weldra die smaad van den nooit volprezen Naam onzes Heilands zij afgewenteld, en Samarang als een Gilgal geprezen worde tot heil van vele zielen, tot roem van Gods genade in Christus!

P. JANSZ,

rustend sendeling-leeraar.

Pati, 1 Sept. 1895.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEVEN: Middelbarni (Z.-H.), D. Koffijberg te Barneveld (Geld.) — Sprang (N.-Brab.), E. J. de Groot te Koudekerke (bij Middelburg). — Broek op Langendijk, J. G. Breukelaar te Hasselt. — Vadinghove, J. Rispna te Oenkerke. — Burum (cl. Kollum), P. Postma te Warffum (Gron.) — Axel B. en Rouwenburg, H. R. Nieberg te Haarrecht c. a. (Z.-Holl.) — Wijkkel-Balk, J. Visser te Oosthem.

AANGENOMEN: Kollum, A. J. Dekker te Oldeboorn. — Hilaard, S. Tromp, cand. aan de V. U. — BEDANKT: Werkendam, A. W. Breukelaar te Halfweg. — Rosenburg, S. Tromp, cand. aan de V. U. — Hollandscheveld, cl. Meppel, R. Huis te Nicu-Amsterdam.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEVEN: Oostervierum, W. Meindersma, cand. — Bredervoort, G. Vossers te Schoonoord. — Franeker (vac. Ganspr., F. C. A. Pantekoe te Boven-Campel. — Hillegom, A. van Veen te Akkoo (gem. Beerd.). — Ez. H. A. Leenman te IJlstellingen. — Zwaag Westende, H. van Eijk van Heilingsla te Oostermeer c. a. — Kruisland, J. A. Bruna, cand. te Idaard. — Bakkeveen en Beetsing, J. L. Klein, cand. te Hardegarip. — Wedde, J. Cremer, cand. te Zuidhorn. — Middelburg (vac. L. H. Holding, G. van Mansvelt te Scherpepeel. — Tiel, H. W. ter Haar te Hoogezand. — St. Laurens en Brigdamme, P. Snoep te Angterkerke. — 's Heer-Hendricksdijk, c. a. (cl. Goen), J. W. Drost te Bleezeling (gem. Kapelle). — Valtburg, c. a. H. van Selms te Kralingen. — Appelscha, G. van Die te Silvolde. — Hollandscheveld (toez.), J. Bos te Hede. — Meen, D. C. Nijhoff te Veele. — Akkerwoude, D. J. van Brummen te Haakerhorne. — Delft, G. A. J. Jonker te Kralingen. — Oudega, G. J. Tjalma te Veen.

BEDANKT: Babilonienbroek, J. G. G. Moortrees te Aalt (bij Zalt-Bommel). — Leerbroek en Middelkoop, A. van der Sluis te Neerlangbroek. — Kollumerwaag (cl. Dokkum), J. G. M. Andraes, cand. te Woudenberg. — Hoogland, L. A. F. Creutberg te Woudenberg. — Veningburg, F. J. Los te L.H.F. te Pernis. — Nijega, L. S. de Bruijn, Bruchem en Kerckwijk. — Nijega, L. S. de Bruijn, Bruchem en Kerckwijk. — Oudeboorn, J. Kok te Opeude. — Schoonhoven, J. H. Baarslag te Aboude. — Vinkaveen, F. J. J. van de Plassche te Goudarak.

Onder vriendelijke dankbetuiging aan zoovele geabonneerden, die de Administratie de verschuldigde abonnementsgelden over het afgeloopen kwartaal toezonden, neem ik de vrijheid, hen, die dit nog niet deden, nogmaals aan mijn verzoek te herinneren, om zulk alaanog vóór of op den 21sten dozer te doen.

De abonnementsprijs is voor 'De Herant' f 1.20 per kwartaal.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan terstond bericht gezonden, dat tevens tot quantitie strekt.

J. A. WORMSER,

Directeur-Uitgever.

Amsterdam, Oct. 1895.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co,

Commissionairs in Effecten,

Prinsengracht bij de Prinsensstraat.

No. 157,

AMSTERDAM.

Nieuwe uitgave van D. DONNER, te Leiden.

KOM EN ZIE!

Verhalen uit de Zending in Oost-Indië,

door Ds. H. DIJKSTRA.

Schrijver van: 'Om de Wereld.'

Ingenaad in fraai geïllustreerd omhul f 0.70.

Gebonden f 1.00.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRT.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

2de druk. — Volksuitgave.

Prijs f 0.50.

VOOR UITDEELINGEN (TEN DIENSTE VAN KERKERADEN enz.)

25 Ex. f 12.50; 50 Ex. f 22.50.

Van de groote (eerste) uitgave zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar 4 f 1.80; gebonden f 2.30.

Verschenen bij KEMINK & ZOON, over de Domkerk te Utrecht:

De Aanval op Seinpost en Mijn Antwoord, door Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN.

176 Bladzijden. Prijs f 1.25.

Op ontvangst van het bedrag franco toezending.

De 9de Druk is verschenen van:

NEERBOSCH' Goedkoopse Psalmboekjes.

welke door helderheid van druk en nette afwerking alomten. Prijs gecartonneerd 22 1/2 Cent, in linnen gebonden 35 Cent.

In elken Boekwinkel verkrijgbaar.

Door den Uitgever F. P. D'HUIJ, te Middelburg, is verzonden de vierde aflevering van:

„Schriftbeschouwingen“

DOOR

J. H. HOUTZAGERS,

Geref. Pred. te Koolwijk.

Deze all. 12 pr. druks, verschijnen om de 14 dagen. Prijs f 0.75, fr. per post f 1.04 per jaar. Proefnummer wordt op aanvraag gaarne toegezonden.

Theologische School der Gereformeerde Kerken in Nederland.

In de maand September ontvingen we de volgende collecten: Van de gemeenten: Akkerwoude f 2.86; Anjum f 13.86; Blijde f 5.80; Dokkum A. f 15.40; Dokkum B. f 20.64; Driezum f 15.55; Ee f 0.71; Engwierum f 4.55; Ferwerd f 15.86; Hantum f 3.10; Hollum f 2.55; Holwerd f 6.45; IJepensens f 6.23; Metallawier en Nijawier f 4.25; Marmerwoude f 6.21; Nes en Wierum f 3.96; Ooster Nijkerk f 7.03; Paesens f 6.05; Raard f 5.40; Reilsum f 7.20; Rinsumageest f 11.82; Wanswoude f 2.21; Ennumail f 10.30; Leek f 7.28; Zevenhuizen f 4.56; Marum f 6; Grootegast f 7; Oudekerk f 5.46; Lutjegast f 4; Surobos f 10.02; Nieuw f 10.33; Oldeboorn f 7.16; Munnekeerij f 5.19; Zuidhorn f 7.87; Hardenberg en Heemse B. f 10.42; Scherpeningen B. f 17.34; 's Gravenhage A. f 0.30; Kampen B. f 12.30; Kampen A. f 25.11; Heerenveen f 15.38; Duurswoude f 1.77; Knijpe f 4.30; Oldeboorn f 2.60; Hornsterwaag f 1.14; Lippenhuisen f 2.05; Terwisel f 1.40; Joure f 11.12; Lemsf. f 12.70; Midlum f 3; Wollega f 8.70; Donkerbroek f 4.60; Oostereze f 2.81; Buitenboer f 5; Burum f 7.20; Augustinusga en Zuurhuizen f 4.35; Gerkesklooster f 4.41; Kollum A. f 5.75; Oostermeer f 0.87; Veenwoudaterwal f 2.10; Twizel f 1.04; Kooten f 0.50; Westergeest f 4.60; Ambt-Vollenhoven B. f 4.62; Ambt-Vollenhoven A. f 5.00; Langeleg f 4; Stad-Vollenhoven f 3.46; Genemuiden f 6.80; Zwolle B. f 28.10; Amsterdam B. f 233.37; Ankeveen f 0.76; Naarden f 5.22; Oudekerk a/d. Amstel A. f 2.21; Watergraafmeer f 3; Weesp A. f 5.10; Weesp B. f 3.70; Delfzijl f 18.50; Bierum f 19.00; Garrelsweer f 15.73; Ten Post f 10; Stedum f 7; 't Zand f 14.60; 't Schild f 3.01; Woldendorp f 2.42; Spijk A. f 22.06; Wageningen f 1.16; Appingedam f 13.50; Nieuwoudade f 9.25; Zutphen f 32.30; Zwartsluis f 23.10; Driebergen f 0.10; Maasland B. f 35.47; Dieren A. f 25.51; Alkmaar f 15.84; Broek op Langendijk A. f 12.79; Broek op Langendijk B. f 9.05; Dirksdijk f 7.61; Helder f 17.70; Kolhorn f 0.92; Krabbendam f 7.07; N. Scharwoude f 5.44; Anna-Paulowna-Polder A. f 1.86; Anna-Paulowna-Polder B. f 2. Schermerhorn f 0.36; Schagerbrug f 2 coll. f 0.80; Schagerbrug 3de coll. f 0.85; Oosterdijk f 11.95; Hugowaard f 3.12; Oostburg f 10.41; Huizen f 6.65; Schoonhoven f 4.60.

Halve collecten: Oudewater f 8.07; Loosdrecht f 2.50; Gouda B. f 5.01; Zevenhuizen f 2.23; Krumpen a/d. Lek f 0.27; Voor-schoten f 8.40; Boskoop A. f 6.50; Boskoop B. f 2.81; Hazerswoude f 13.55; Katwijk a/d. Rijn f 6.12; Katwijk a/Zee f 4.67; Leiden B. f 7.81; Leiden C. f 11.83; Sassenheim f 7.07; Gitten: Door den heer E. J. van Dijkstra te Middelburg, gevonden in de kerkcollecte te Grijpkerke f 1.50; door G. A. de Jong te Schoonhoven f 4.60; door Meij. C. de Haan, van de Meijesvereniging te Kokengen f 3.

Voor de uitbreiding: Van Winterswijk f 20; Workum f 10; Dwingelo f 21.50; Diever f 0; Beilen f 5; Andijk f 14.72; Roden f 13; Vries f 2.30.

Zulk een opgave getuigt van liefde voor de eigen richting.

J. NEDERHOED, Penningmeester.

Middelstum, 14 October 1895.

Vrije Universiteit.

Onze Hoogleraar Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman heeft een antwoord geschreven op de bezwaren, welke tegen hem zijn ingebracht in de jongste algemeene vergadering der Vereeniging voor Hooger onderwijs. Dit antwoord heeft bij de uitgever Kemink en Zn. het licht gezien en is verkrijgbaar gesteld voor het publiek. Aan het antwoord gaat de memorie van bezwaren vooraf. — Directeuren hadden liever gezien, dat dit antwoord thans nog niet publiek ware gemaakt, en daarop bij den Hoogleraar ook aangedrongen, aangezien het werk der Commissie van enquête uiteraard nog niet gereed kon zijn. Deze Commissie heeft natuurlijk ook moeten wachten op de wederlegging van den Hoogleraar. Professor Lohman heeft echter gemeend, dat hij aan zichzelf verplicht was, na al wat was voorgevallen, ook het publiek met zijne zienswijze in kennis te stellen, opdat ieder zelfstandig zou kunnen oordeelen. In zijn voorwoord schrijft hij daaromtrent: 'heele publiciteit is beter dan halve', en waar het een zaak geldt, waarin zijn persoon zoo direct betrokken is, kan men hem deze vrijheid niet betwisten.

De Hoogleraar bericht tevens, dat hij niet langer aan de Vrije Universiteit zal kunnen werkzaam zijn; doch dat hij nog niet officieel zijn ontslag heeft gevraagd, omdat hij de Commissie van enquête niet wil belemmeren de aan haar opgedragen taak ten uitvoer te brengen.

Ken' droeven verjaardag gaat dus onze Hoogeschool te gepaste.

De hand des Heeren is zwaar op ons. Hij leere ons, wat Hij ons in deze te zeggen heeft! Nog wordt in herinnering gebracht, dat de overdracht van het Rectoraat D. V. zal plaats hebben op Maandag 21 October des namiddags te 2 uur in de Schotsche Zendingkerk alhier, en dat dan de oratie zal worden gehouden door den afredenden Rector, Prof. Mr. D. P. D. Fabius.

W. HOVY.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging: Aan Contributien:

Door den heer W. Wolzak Gan., te Alkmaar re. storting f 40.50, door den heer J. Schipper te Oud Loosdrecht f 20, door den heer H. Mulder te Koeverden f 2, door het Locaal comité Amsterdam 2e storting f 900.

Aan Collecten: (Voor de Theol. Faculteit) van de Geref. kerk te Amsterdam A 1/2 coll. f 104.23, nagekomen gift f 0.62, samen f 104.85, van idem te Oostburg f 17.88, van idem te Zevenbergen f 9.50.

Aan Schenkingen: Van de Chr. Jong. vereen. te Rijsoord f 5; van N. N. te Breukelen f 2.50, door Ds. H. C. van den Brink van een zuster f 1, door den heer H. Sluiter te Deventer van een vriendin f 10.

Voor het Hospitium: Van den heer Batenburg te Scherpeningen 1